

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2021-2024				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø og Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 1		Grøn omstilling - klimaforebyggelse		
Beløb i 1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Energiplanlægning, opfølgning, implementering og myndighedsopgaver	800	1.300	1.800	1.800
Køb af specialistviden	200	400	400	400
I alt	1.000	1.700	2.200	2.200

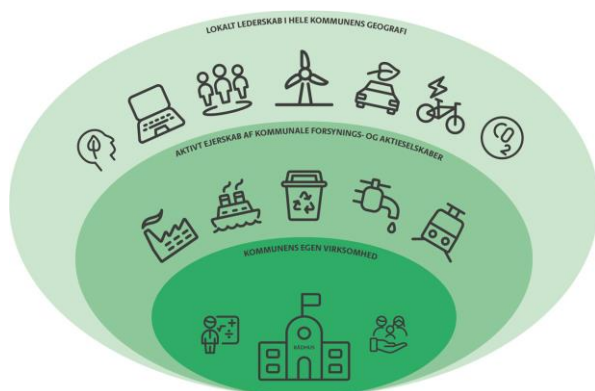
Vi står over for den største omstilling af samfundet i generationer for at kunne sikre en tilstrækkelig forebyggende klimaindsats, så de samlede temperaturstigninger kan holdes på 1,5 – 2 grader celsius. Det betyder væsentlig flere opgaver for Miljø og Plan i de kommende år med deraf følgende ressourcebehov, hvis vi skal klare myndighedsopgaverne og understøtte og ikke skal bremse udviklingen.

Regeringen og de fleste af Folketingets partier indgik i december 2019 aftale om en ny klimalov. Lovforslaget indebærer, at Danmark får en bindende klimalov med et mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030 ift. 1990 og et langsigtet mål om klimaneutralitet i senest 2050 og med Parisaftalens 1,5 graders målsætning for øje. Lovforslaget indeholder samtidig en beskrivelse af, hvordan målet nås og en plan for årlig måling af og opfølgning på, hvordan det går med at opfylde målsætningen.

I løbet af 2020 vil regeringen komme med en samlet klimahandlingsplan, som vil indeholde de initiativer, som der forventes at skulle til, for at Danmark kan nå reduktionsmålsætningen. Planen forventes at være endelig vedtaget i efteråret 2020.

Aalborg Kommune har gennem mange år – faktisk siden Brundtlandplanen – arbejdet med klima og bæredygtighed. Ambitionerne og det store fokus afspejler sig bl.a. i Aalborgs DNA, Bæredygtighedsstrategien, arbejdet med FNs verdensmål, Erhvervsstrategien mv.

De nye, meget høje nationale ambitioner på klima- og energiområdet kan kun nås, hvis kommunerne bidrager til løsningen. Kommunerne kan bidrage på forskellige niveauer:

1. *Kommunens egen virksomhed og rolle som arbejdsgiver*
2. *Aktivt ejerskab af kommunale forsynings- og aktieselskaber*
3. *Lokalt lederskab i hele kommunens geografi*

Kommunernes rolle er vigtig fordi:

- Kommunerne er tættest på borgere og virksomheder og skaber rammerne for deres hverdag
- Kommunerne er samlet set landets største bygningsejer og største offentlige arbejdsgiver
- Kommunerne kan mest direkte bidrage til CO₂-reduktioner i energiproduktionen
- Kommunerne har ansvar for samlede prioriteringer på tværs af sektoropdelte hensyn
- Kommunerne kender de lokale forhold bedst og kan gennemføre de klimaløsninger, der virker

Myndighedsopgaver, konkrete og kommende projekter i Aalborg Kommune

Myndighedsopgaver:

- Strategisk planlægning – kommunalt og regionalt niveau
 - Planlægge den grønne omstilling af energisystemet og være driver ift. det integrerede energisystem - Det medfører et større behov for at inkludere lokale interessenter i planlægningsprocessen, hvorfor kommunerne får en central rolle i implementeringen af det fremtidige energisystem. Kommunernes arbejde kræver dog, at der fra centralt sted fastsættes retningslinjer for udbygningen af energisystemet således, at det sikres, at kommunernes planlægning understøtter den nationalt ønskede udvikling.
- Sagsbehandling efter varmforsyningsloven mv.
 - Grøn omstilling medfører en stigende mængde projektforslag for omstilling af energisystemet, der skal godkendes.
 - Facilitere den grønne omstilling f.eks. ift. forbrugerejede/private varmeselskaber og borgere, der bor udenfor de kollektive varmforsyningsområder
 - Facilitere omstilling hos private værker/borgere
- Opfølgning på planer – bliver de gennemført, og når vi i mål
 - Løbende udarbejde energibalancer og analyser samt lave scenarieberegninger
 - Løbende følge op på og evaluere planer
 - Tilpasse planer ved behov for korrigerende
- Koordinere indsatserne – skabe synergier

- Sikre at der tænkes på tværs af sektorer, kommunale forvaltninger og afdelinger
- Sikre at der tænkes på tværs af kommunegrænser, regionalt osv.
- Afledte myndhedsområder
 - Miljøgodkendelser, sikring af grundvand, jordhåndtering, tilladelser midlertidige aktiviteter.

Konkrete projekter

Energistrategi for Aalborg

Energivisionen for Aalborg Kommune frem til 2050, som Aalborg Kommune udarbejdede sammen med Aalborg Universitet i 2019, skal udmøntes i en egentlig strategi for, hvordan vi når i mål i 2050.

I strategien skal der sættes delmål for 2025, 2030 og 2040. Da ikke alle sektorer/områder vil kunne omstille lige hurtigt, vil der være behov for at fastsætte individuelle mål for forskellige sektorer/områder.

I forbindelse med udarbejdelse af strategien vil der være behov for involvering og koordinering på tværs af kommuner, jfr. nedenfor. Men også internt mellem kommunens forvaltninger/afdelinger, da mange fagområder bidrager til den grønne omstilling af energisystemet (planlægning, indkøb, transport, kommunale bygninger mv.). Herudover er der behov for samarbejde og koordinering med eksterne aktører, da implementering af strategien kræver medvirken fra virksomheder og borgere mv.

Energistrategi for Nordjylland

Sideløbende med udarbejdelse af en Energistrategi for Aalborg kommune er de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland i gang med at udarbejde en fælles strategisk energiplan for Nordjylland. Energiplanen skal sikre en fælles retning for Nordjyllandsomstilling til et integreret energisystem, samtidig med at der skabes nordjyske job og tiltrækkes investeringer.

Fase 1 af arbejdet har til formål at skabe en fælles vision og retning blandt de nordjyske aktører, og forventes afsluttet i andet kvartal 2020. Fase 2 har til formål at omsætte visionen til en strategisk energiplan, som forventes færdiggjort i første kvartal af 2021, hvorefter den sendes til godkendelse i de 11 byråd og Regionsrådet i andet kvartal 2021. Herefter igangsættes fase 3, der har til formål at implementere den strategiske energiplan i kommunale planer og hos aktører i form af planer, projekter og indsatser.

Da Aalborg Kommune er den største kommune i regionen forventes det også, at vi er med til at drive processen, og at vi dermed bidrager med en forholdsmæssig stor andel af ressourcer i form af timer. Indsatsen her kan også være med til at understøtte vækststrategien hos Aalborg Forsyning.

Arbejdet med Energistrategien for Aalborg Kommune og den fælles strategiske energiplan for Nordjylland koordineres, så de to planer stemmer overens.

Kommende projekter

Implementering af Regeringens klimahandlingsplan og energistrategier

Der må de kommende år forventes et øget ressourcebehov i forhold til implementering af regeringens klimahandlingsplan. Det konkrete indhold af klimahandlingsplanen kendes endnu ikke, men det må forventes, at kommunerne kommer til at spille en væsentlig rolle og evt. bliver pålagt at gennemføre konkrete tiltag.

Herudover vil der være behov for ressourcer til at implementere hhv. den fælles strategiske energiplan for Nordjylland og energistrategien for Aalborg kommune. Dels til planlægning og myndighedsbehandling af konkrete projekter, men også til at facilitere omstilling hos virksomheder og borgere.

Fælles nordjysk klimaindsats og Green Hub Denmark

Der arbejdes løbende med nye initiativer i Nordjylland og Aalborg inden for klima. I april og maj 2020 er således igangsat arbejdet med en fælles nordjysk klimaindsats og Green Hub Denmark. Begge initiativer har betydning for opgavevaretagelsen i relation til den strategiske energiplanlægning og en række myndighedsopgaver i Aalborg Kommune, men ressourcebehovet er svært at vurdere på nuværende tidspunkt.

På møde i april 2020 har direktionskredsen i KKR for Nordjylland sat en proces i gang med det formål at sikre en fælles nordjysk klimaindsats. Rammerne er her således bredere end for SEP Nord, som energiforsyning og transport.

I starten af maj 2020 Aalborg præsenteret som Green Hub Denmark med det formål at fremme den grønne klimaomstilling og jobskabelse med en investering på 5 mia. kr. til udvikling, test og anvendelse af bæredygtige teknologier på tværs af forsyningsområder, erhvervsliv og forbrugere.

Klimahandlingsplan for Aalborg

Realdania er i dialog med regionerne om eventuelt at udvide det aktuelle projekt "DK 2020", hvor 20 kommuner i samarbejde med Concito udarbejder kommunale klimahandlingsplaner, til alle danske kommuner, med involvering af de enkelte regioner i en faciliterende rolle. Projektet skal i givet fald løbe i 2. halvår 2020-ultimo 2022.

Bestyrelsen i BRN har den 7. februar 2020 godkendt, at de nordjyske kommuner indgår i Regionens indledningsvise ansøgning til Realdania om udarbejdelse af kommunale klimahandlingsplaner. Hvis projektet realiseres, forpligter Aalborg kommune sig til at afsætte de fornødne ressourcer i form af timer til projektet. Der vil ikke være tale om kontant medfinansiering.

Opfølgning på mål

De ambitiøse målsætninger medfører et behov for en øget opfølgning ift. hvordan det går med at opfylde målene. Det er vigtigt løbende at følge implementering af planerne samt at sikre fornøden koordinering, opfølgning, tilpasning og evaluering af planerne.

Som eksempel kan nævnes, at vi tidligere opdaterede f.eks. energibalancen for kommunen hvert 4. år. På det seneste har det været hvert 2. år, men fremadrettet vurderes der at være behov for en årlig opfølgning. Opfølgningen gælder både ift. de forpligtelser Aalborg Kommune har som geografisk enhed, men også ift. de forpligtelser "virksomheden" Aalborg Kommune har påtaget sig.

Ressourcebehov

Som nævnt vil der, med det nye nationale ambitiøse mål på klimaområdet om nedbringelse af udledningen af drivhusgasser med 70% i 2030 i forhold til 1990, de kommende år for alvor komme gang i den grønne omstilling. Det gælder i forhold til omstilling af energiproduktion og -forbrug til vedvarende energikilder, men også i forhold til ændring i adfærd hos virksomheder og borgere (herunder nye produktionsformer og øget genanvendelse), multifunktionel jordfordeling mv.

For at Aalborg Kommune kan være i front på den grønne omstilling, er det som vigtigt, at myndighedsområdet ikke bliver stopklods for gennemførelse af projekter. Det er afgørende, at

myndighedsområdet har tilstrækkelige ressourcer til at imødekomme den stigende aktivitet, og der må derfor forventes et stigende ressourcebehov de kommende år.

Den nuværende normering ift. planlægning og myndighedsbehandling på energiområdet er pt. 0,75 årsværk.

I forhold til det arbejde, der ligger foran os ift. behandling af et stigende antal omstillingsprojekter, implementering af den fælles nordjyske strategiske energiplan og Aalborg Kommunes energistrategi samt øget fokus på den løbende opfølgning mv., forventes der at være behov for yderligere et årsværk mere på området fra 2021.

Der er som nævnt pt. usikkerhed om, hvilke opgaver regeringens klimahandlingsplan samt opgaverne i forbindelse med den fælles nordjysk klimaindsats og Green Hub Denmark vil medføre for kommunen. Alt efter, hvad der kommer af opgaver i forlængelse af de enkelte initiativer, og hvis projektet med udarbejdelse af en klimahandlingsplan for Aalborg skal realiseres, vurderes der forsigtigt at være behov for yderligere halvanden årsværk fra 2022 og to årsværk fra 2023 og frem.

Stort set alle fagområder i Miljø og Plan må forventes at blive berørt af den stigende aktivitet ift. den grønne omstilling i forhold til bl.a. udarbejdelse af planer og opfølgning herpå, behandling af ansøgninger om f.eks. miljøgodkendelser, udstedelse af tilladelser, dialog med virksomheder og borgere mv. Der kan således også være behov for at få tilført ekstra ressourcer på andre fagområder. Vurderingen er 1/3 årsværk i 2021, 2/3 årsværk i 2022 og 1 årsværk fra 2023 og frem.

Samtidig bør det vurderes, hvor meget viden vi skal have in house til at løse mere specialiserede opgaver, og hvad vi skal købe os til fra konsulenter mv. Hvis det er "rutineopgaver", der skal løses f.eks. hvert år, kan det måske betale sig selv at have kompetencerne til at løse opgaverne, mens det ved mere specialiserede opgaver bedst kan betale sig at købe opgaveløsningen hos en konsulent med specialviden eller hos Aalborg Universitet. P.t. er der afsat 89.000 kr. årligt til specialiserede opgaver hos konsulenter, hvilket allerede nu er for lidt. Dette behov vurderes at stige med 200.000 kr. årligt fra 2021 og yderligere 200.000 kr. fra 2022.

Bilag: Ønsker - til udvidelse af driften - budget 2021-2024

Miljø- og Energiforvaltningen	Serviceudgift			
Sektor Miljø & Plan	Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger			
Driftsønske nr. 2	Klimasikring mod oversvømmelser			
	Vand de rigtige steder			
Beløb i 1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Udgifter	900	900	900	900
Indtægter				
Netto	900	900	900	900

Baggrund

Klimaforandringer giver mere og mere uregelmæssig nedbør i form af flere skybrud og længerevarende regn. Det giver højere grundvandsstand og øget risiko for oversvømmelser. Med forventninger om stigende havvandstand er de samlede udfordringer bestemt ikke mindre.

Det giver mange udfordringer med øgede krav fra interessenter, for vi skal "af med vandet" og sikre værdier uden at ødelægge natur og miljø.

Miljø- og Energiforvaltningen ønsker i fællesskab med kommunens øvrige forvaltninger og Aalborg Forsyning at arbejde mere med den udfordring det er, at sikre vand de rigtige steder.

Aalborg og andre af kommunens byer ved vandet er i forvejen udfordret. Mange byer ligger ved vand, der historisk var en meget vigtig transportvej. Derfor er truslen for oversvømmelse og vand de forkerte steder også både nærværende og aktuel i vores kommune. Højt grundvandsspejl er også en væsentlig udfordring, som skærpes af, at kloakeringen forbedres og nedbøren øges.

Der er både store potentielle konflikter og et stort potentiale i at skulle håndtere vand og klimatilpasse. Lovgivningen har de seneste år åbnet op for en række muligheder igennem bl.a. klimalokalplaner, medfinansieringsmuligheder fra forsyningsvirksomheder mv. Herved er der mulighed for at skabe en række planer og projekter, hvor synergier udnyttes og risikoen for konflikter, som følge af eksempelvis oversvømmelser, forringet afvanding mv., reduceres.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Mulighederne for at fremme fælles vandprojekter skal udnyttes. Åbningen af Østerå og klimaparken ved Sofiendal Enge er gode eksempler, hvor to af kommunens forvaltninger og Aalborg Forsyning sammen har bidraget aktivt. Det er imidlertid en yderst ressourcekrævende opgave.

Miljø- og Energiforvaltningen håber at få muligheden for proaktivt at kunne tilbyde kommunens borgere flere af den slags løsninger – og andre løsninger, der hjælper med at styre og drage fordel af vandet.

Området ved Gistrup og de store udledninger her, er et område, der bør undersøges nærmere. Nye muligheder for vandhåndtering i Nibe by bør undersøges, da der er en forestående gennemgribende separatkloakering. Udfordringerne omkring vandhåndtering i både Romdrup Å-systemet med byudvikling, en ekspanderende havn, en ressourcepark og nyt sygehus samt Østerå opstrøms Aalborg by, vil kræve betydelige ressourcer i de kommende år. Ligesom nye områder utvivlsomt vil melde sig.

Andre områder kunne have gavn af at udnytte de muligheder, der netop i disse år findes for såkaldte sam- og medfinansieringsprojekter.

I Aalborg Kommune er der mange regnbetingede udløb, som ikke lever op til nutidens krav om rensning og drosling inden udledning til vandmiljøet. Det er ikke muligt at ændre på disse udløb over en kort årrække, men udløbene bør indgå i en planlægning, så udløbene på sigt kan drosles og renses i samarbejde med Aalborg Forsyning. Det vil være en proces over en årrække.

En god planlægning af, hvordan regnvandet – også i forbindelse med separatkloakering - kan samles i større søer vil give en langt bedre og billigere løsning end mange små bassiner tilmed med rekreative muligheder. Der skal derfor laves planer for disposition af regnvand. Alternativt er der risiko for uhensigtsmæssige løsninger, der i sidste ende bliver dyrere for borgerne – og ikke udnytter de fordele, der er i en samlet vandhåndtering.

Arbejdet med at finde løsninger for vandløb, grundvand og havvand skal ses i en helhedsbetragtning og med inddragelse af byudvikling, naturinteresser og rekreative ønsker samt sikring af private og samfundsmæssige værdier.

Risikoen for oversvømmelser og metoder til at afværge og undgå det vil således være centralt i arbejdet – og der vil indgå en vifte af løsninger i arbejdet.

Effekten af at tilføre ressourcer vil være en mere helhedsorienteret vandhåndtering, hvor både afvanding, klimasikring, natur og rekreative hensyn kan sammentænkes på tværs af kommunen.

Budgetønsket giver ressourcer til planlægning og udarbejdelse af klimatilpasningsprojekter og andre typer af indsatser - og vil således give mulighed for at identificere og skabe konkrete projekter, inden for et område med stadigt stigende fokus og behov.

Opgaver i procesrækkefølge:

1. Analyse af risiko for vand de forkerte steder
Samlet: Grundvand, havvand og vand i vandløb
2. Prioritering ift. værdier og koordinerende arbejder
3. Mulige afværgeforanstaltninger et område ad gangen
- herefter analyseres mulig konflikt og synergi i et prioriteret område ad gangen (helhedsbetragtning)
4. Undersøge gennemførlighed og borgerinddragelse
5. Lave skitseforslag
6. Søge og finde finansiering til gennemførelse

Økonomiske konsekvenser

Forvaltningen foreslår, at vi på nuværende tidspunkt, som en start, tilfører én normering årligt samt muligheden for at købe specialitydelser – i alt 0,9 mio. kr. årligt.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2021-2024				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø & Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 3		Drikkevand og markvanding		
Beløb i 1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Udgifter	600	600	600	600
Indtægter				
Refusion				
Netto	600	600	600	600

Baggrund

Budgetønsket omfatter indsatser, som relaterer sig til vores brug af grundvand til drikkevand og markvanding.

Pesticider og nitrat er sammen med andre forureninger ofte at finde i borerer til vandforsyning. For at indvinde nye steder skal Miljø- og Energiforvaltningen sikre, at naturen ikke lider overlast, hvis vandstanden bliver sænket. Miljø- og Energiforvaltningen skal også vurdere, om der er vand til de, der har mest behov. Det gælder både ved indvinding af vand til mennesker og dyr, men også til markvanding.

Nye undersøgelser på landsplan viser, at der er pesticider i langt flere drikkevandsboringer end forventet. Der er indenfor de sidste to år analyseret for stoffer, der ikke er testet for før.

Stoffet DMS, der er et svampemiddel, er fundet i næsten hver tredje drikkevandsboring i Danmark. Et andet stof, der for nyligt er undersøgt er et nedbrydningsprodukt fra chloridazon. Her er billedet, at det dukker op i hver fjerde boring og i 10% af de analyserede borerer ligger forureningen over grænseværdien.

I Aalborg Kommune er det endnu ikke alle vandværker, der har analyseret for de fire nye stoffer i analyseprogrammet. En foreløbig opgørelse viser, at stofferne findes i nogenlunde samme omfang som i resten af landet. Nedenstående tabel viser status pr. 28. april 2020 for antal vandværker i Aalborg Kommune, hvor pesticiderne er fundet, enten afgang vandværk og/eller i en eller flere borerer. Det skal bemærkes at nogle vandværker har analyseret vandet ved afgang vandværk og andre har analyseret i borererne. Vandværker, der har fundet pesticider i vandet ved afgang vandværk, har oftest efterfølgende analyseret vandet fra borererne, og optræder således i begge steder.

	N,N-dimethyl-sulfamid (DMS)		Desphenyl-chloridazon		1,2,4-triazol		Chlorothalonil-amidsulfonsyre	
	Taphane/ Afgang vandværk	Boring	Taphane/ Afgang vandværk	Boring	Taphane/ Afgang vandværk	Boring	Taphane/ Afgang vandværk	Boring
Vandværker der har analyseret for stoffet	75 %	56 %	82 %	64 %	80 %	55 %	48 %	50 %
Procentvis antal fund	23 %	32 %	10 %	14 %	1 %	4 %	0 %	0 %
Fund over grænseværdien	2	2	1	1	0	0	0	0
Fund under grænseværdien	15	16	7	8	1	2	0	0

Miljøstyrelsen forventer at inddrage yderligere stoffer i analyseprogrammet og det er forventeligt, at endnu flere pesticider dukker op. Det vil betyde, at boringer må lukkes – og nye kildepladser og boringer skal etableres.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Indvinding af vand til drikkevand og markvanding

Det kræver en tilladelse at indvinde vand. Det sikrer, at indvindingen kan ske uden at påvirke vandløb og våd natur uhensigtsmæssigt, og at ressourcen, som nogle steder er begrænset, fordeles bedst muligt.

I budget 2016-2018 blev der afsat 600.000 kr. årligt til området. Blandt andet til fornyelse af over 200 vandindvindingstilladelser, som er udløbet. Denne tilførsel af medarbejderressourcer udløb således ved udgangen af 2018 og gjorde det nok muligt at "følge med" efterspørgslen, men ikke at gøre indhug i sagspuklen.

I mellemtiden er der sket en stigning i antallet af nye ansøgninger, bl.a. som følge af sambehandling med landbrugssager. Samtidig er der kommet krav i Miljøvurderingsloven om svar til ansøgere indenfor 90 dage. Det har derfor været nødvendigt at behandle nye sager først.

Hertil kommer, at det har været nødvendigt at prioritere andre sager over behandling af indvindingstilladelser. Som eksempler kan nævnes behandling af ansøgninger om øget brug af grøn energi fra grundvandsvarme og grundvandskøling samt opgaver som følge af ny drikkevandsbekendtgørelse.

I overensstemmelse med vandforsyningsplanen har Miljø- og Energiforvaltningen prioriteret indvindingstilladelser til mennesker først. Det betyder eksempelvis, at det stort set ikke har været muligt at sagsbehandle og give tilladelse til markvanding.

En tilladelse til *markvanding* giver landmænd mulighed for at vande afgrøder og dermed øge udbytte og indtjening. Den større produktion kan alt andet lige i mindre omfang øge arbejdspladserne i de sekundære erhverv. Nok så vigtigt kan det være, at markvanding i tørre år kan nedsætte landbrugets miljøbelastning med næringsstoffer og klimagasser. Når der ikke er vand nok medfører det mistriksel og mindre kvælstofoptag i afgrøden. Det kvælstof udvaskes i stedet til fjord og hav. Tilsvarende giver mistriksel større udledning af lattergas og mindre CO₂ optag pr. enhed afgrøde. Lattergas er en kraftig klimagas.

Økonomiske konsekvenser

Der tilføres ét årsværk til opgaven med tilladelser til at indvinde vand.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2021-2024				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø & Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 4		Vandløbsregulativer		
Beløb i 1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Vandløbsregulativer				
Udgifter	600	600	600	600
Indtægter				
Netto	600	600	600	600

Baggrund

Budgetønsket "*Vandløbsregulativer*" får ryddet op i kommunens 278 gamle vandløbsregulativer og får moderniseret dem. De nuværende er fra amtet og de tidligere kommuner. Det er cirka 900 km vandløb.

Behovet understreges af en kendelse i juni 2020 fra Overtaksationskommissionen for et af kommunens vandløb (Skovåen).

Ved budgetdrøftelserne i 2018 var der en delvis imødekommeelse af et budgetønske til opgaven.

Det har betydet, at Miljø- og Energiforvaltningen er kommet i gang med opgaven, men, at løsningen bliver uhensigtsmæssigt langstrakt (40 år). Budgetønsket i år er på restbeløbet i forhold til det oprindelige budgetønske.

Vandløbsloven og vandløbsregulativerne har til formål at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand under hensyntagen til de natur- og miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. Vandløbsregulativerne beskriver, hvordan vandløbene skal vedligeholdes. De sikrer og afbalancerer dermed interesser omkring erhverv og fødevarerproduktion samt miljø, biodiversitet og planter og dyr i og omkring vandløbene.

Behovet for at gennemføre opgaven er i juni 2020 blevet markant tydeliggjort. Overtaksationskommissionen traf her kendelse om, at Aalborg Kommune har handlet ansvarspådragende ved ikke at have udført en tilstrækkelig vedligeholdelse af det offentlige vandløb Skovåen.

Den utilstrækkelige vedligeholdelse antages at skyldes, at regulativet for Skovåen ikke indeholder bestemmelser, der fastlægger vandløbets skikkelse eller vandføringsevne, men i stedet foreskriver, at vandløbet på en strækning skal "henligge naturligt", det der ofte kaldes et *naturvandløb*.

Ifølge både Overtaksationskommissionen og Miljø- og Fødevareklagenævnet, er et sådan regulativ ikke lovligt. Overtaksationskommissionen understreger desuden, at det påhviler Aalborg Kommune som den kompetente offentlige myndighed at lovliggøre regulativet af egen drift.

Ordlyden i Overtaksationskendelsen kan betyde, at Aalborg Kommune ifalder erstatningsansvar for eventuelle tab langs flere vandløb. Formuleringen i kendelsen "Der foreligger således for så vidt angår tab i de år, som denne sag angår (2016-2018), et særlig klart ansvar for et eventuelt tab forårsaget af den utilstrækkelige vedligeholdelse" betyder, at Aalborg Kommune bør revidere disse regulativtyper snarest.

Erstatningskrav som følge af utilstrækkelig vedligeholdelse dækkes i de fleste tilfælde af Aalborg Kommunes forsikringsselskab, dog med en selvrisiko. Det er dog uafklaret, hvorvidt den nye Overtaksationskendelse vil have betydning for forsikringsdækningen i disse sager. Aalborg Kommune må derfor imødesæ sager om erstatningsansvar og udgifter i forlængelse heraf. Omfanget heraf er ukendt og indgår ikke i budgetønsket. Budgetønsket omfatter arbejdet med at revidere regulativerne.

Aalborg Kommune har andre offentlige vandløb med denne regulativtype. Ud over Skovåen er det nedre dele af Lindholm Å og Binderup Å samt strækninger i andre vandløb. Især regulativet for Lindholm Å bør revideres snarest. Dette er yderligere aktualiseret af overtaksationskendelsen fra Skovåen.

Da der både skal tages hensyn til målopfyldelse og afvanding er processen omkring det enkelte regulativ omfattende og omfatter ikke blot delstrækninger men hele regulativet.

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Med knap 300 regulativer er det en meget stor opgave, som ikke kan løses med den nuværende bemanning og økonomi.

Projektet for revision af regulativer omfatter følgende:

- Opmåling af 278 vandløb. I alt ca. 900 km.
- Udarbejdelse af regulativ for hvert af de 278 vandløb

Såfremt der tilføres de ønskede ressourcer, vil opgaven med en komplet revision af alle kommunens offentlige vandløb, kunne være gennemført i løbet af en periode på forventet 10 år. Vi starter med naturvandløbene, hvor behovet for revision er akut.

Økonomiske konsekvenser

Miljø- og Energiforvaltningen fremsendte i 2018 et budgetønske om 800.000 kr. årligt til arbejdet med revision af vandløbsregulativer. Budgetønsket blev delvist imødekommet med 25% (200 tkr. årligt). Det vil forventeligt give en periode på knap 40 år inden alle regulativer er revideret. På den baggrund fremsendes nærværende budgetønske på de resterende 600.000 kr. pr. år, sådan, at revisionen kan gennemføres på omkring 10 år.

Inden de gamle tekniske regulativer revideres skal der foretages en ny opmåling af de enkelte vandløb. Ud fra erfaringspriser vil en opmåling udført af ekstern konsulent, beløbe sig til ca. 7 kr. pr. meter vandløb. Dette vil svare til en total omkostning på 6.300.000 kr. og dermed ville opmålingen alene beslaglægge 75% af hele budgettet. Budgetønskets størrelse er fastsat ud fra en forventning om, at vi er i stand til at effektivisere arbejdet betragteligt og finde andre mere kost-effektive metoder.

Budgetønsket er på 600 tkr. årligt.

Bilag: Ønsker - til udvidelse/omplacering af driften - budget 2021-2024				
Miljø- og Energiforvaltningen		Serviceudgift		
Sektor Miljø og Plan		Funktion 00.52.80, Øvrige miljøforanstaltninger		
Driftsønske nr. 5		Mere miljø og bedre service		
Beløb i 1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Affaldsområdet	600	600	600	600
Bæredygtig Erhvervsservice	300	600	600	600
Netto	900	1.200	1.200	1.200

Baggrund

Affaldsområdet

Mange affaldsvirksomheder har etableret sig eller ønsker at etablere sig i kommunen. Flere affaldsvirksomheder starter ulovlig op. Virksomhederne er i høj grad en del af dagsordenen i forhold til øget genbrug og cirkulær økonomi. Der opleves dog store problemer med de samme virksomheder, da der er flere mindre seriøse operatører, der opererer i gråzoner af lovgivningen, og mange af de seriøse operatører har forretningsmodeller, der ikke altid er bæredygtige. Der er derfor meget langstrakte miljøgodkendelsesprocesser, mange klagesager i forhold til støj og støv og deciderede lovovertrædelser med vinding for øje. Disse forhold giver anledning til et meget stort timetræk, der i væsentlig grad både presser levering i forhold til En indgang og den øvrige myndighedsrolle på virksomhedsområdet.

Bæredygtig Erhvervsservice

Med afsæt i Aalborg Kommunes Erhvervsstrategi 2019 – 2022 er der vedtaget en øget indsats vedrørende bæredygtig erhvervsservice. Målet er, at vi tilbyder en dialog om bæredygtighed ved ansøgning om byggeri, miljøgodkendelser mm. By- og Landskabsforvaltningen fik i 2019 en tillægsbevilling på 1 mio. kr. til bæredygtig erhvervsservice.

I 2020 påbegyndes en særlig indsats vedrørende nedbrydningssager. Næste fase i 2020/21 er sortering af affald ved renovering og nybyggeri.

Der søges i dag kun om nedrivningstilladelse ved en del af nedrivningsprojekterne. Bæredygtig nedrivning kræver, at det i forbindelse med myndighedsbehandlingen sikres, at de påkrævede krav om kortlægning og efterfølgende fjernelse af de miljøskadelige stoffer fra bygningen efterleves. Dette er sammen med en ordentlig sortering en forudsætning for rene fraktioner af byggeaffald, som kan genanvendes som en ressource.

For at få en mere bæredygtig nedrivning er det vigtigt, at alle søger om nedrivningstilladelse, ligesom der skal arbejdes med at sikre, at bygherrerne får øget fokus på de fordele der vil være ved at få lavet en ressourcekortlægning, inden nedrivningsprocessen påbegyndes for hermed at få et større overblik over de byggematerialer der kan og skal genanvendes som en ressource.

I forbindelse med sortering af affald ved nybyggeri og renovering i næste fase skal dialogen med bygherrerne i høj grad ske som en ny og særlig indsats i forbindelse med godkendelse af de midlertidige aktiviteter ved byggeri.

Miljø- og Plan vil være en vigtig aktør i dette arbejde, og ønsker derfor at der afsættes ekstra ressourcer til at udvikle og efterfølgende drifte myndighedsbehandlingen i forbindelse med "Bæredygtig Nedrivning".

Aktivitets- og kvalitetsmæssige konsekvenser

Uden tilførsel af midler vil miljøgevinsterne og lige markedsvilkår i forhold til affaldsbranchen ikke kunne sikres i tilstrækkelig grad. På samme vis vil den bæredygtige erhvervsservice kun i begrænset omfang kunne realiseres, idet der ikke vil kunne sikres en tilstrækkelig miljøscreening og sortering af byggeaffaldet med henblik på genanvendelse.

Lovmæssige konsekvenser m.m.

Der vil i mindre grad kunne sikres lovlige forhold i affaldsbranchen, ligesom tilsyn med miljøscreening og sortering ved byggeprojekter kun vil være delvis.

Økonomiske konsekvenser

Til affaldsområdet er der vurderet behov for 1 årsværk, svarende til 600.000 kr. årligt.

Til Bæredygtig Erhvervsservice er der vurderet behov for 0,5 årsværk i 2021 og 1 årsværk i 2022, svarende til hhv. 300.000 kr. og 600.000 kr. årligt.